بسمه تعالی

شماره: ۱۴۰۰/۸۰۳/۳۲
تاریخ: ۱۴۰۲/۰۳/۲۰
پیوست: دارد

اندیشکده حقوق بانکی — موسسه حقوق تطبیقی

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
دبیرخانه
تاریخ: ۱۴۰۲/۴/۶
شماره: ۴۱۵۱

جناب آقای نجفی عرب؛

رئیس محترم اتاق بازرگانی تهران؛

با سلام و احترام؛

نظر به ضرورت آموزش و به روزرسانی دانش کارشناسان بانکی و فعالین بازارهای بین المللی بویژه در زمینه آخرین تغییرات قوانین و مقررات و بخشنامه های ارزی، اندیشکده حقوق بانکی دانشگاه امام صادق(ع) و موسسه حقوق تطبیقی دانشگاه تهران برای اولین بار در کشور از ۱۲ مردادماه نسبت به برگزاری دوره جامع حقوق ارزی در قالب مدرسه تابستانه به صوت حضوری و مجازی و با دعوت از برجسته ترین اساتید کشور از جمله مدیران ارشد بانک مرکزی جمهوری اسلامی، قضات شعب تخصصی بانکی، اساتید دانشگاه های برتر کشور، مولفین کتب حقوق ارزی و مدیران بانکی در این زمینه اقدام نموده است.

لذا با توجه به اینکه دوره مذکور ویژه مدیران بانکی و فعالین تجاری بین المللی علی الخصوص شاغلین در بخش حقوقی، وصول مطالبات، اعتبارات و بین الملل بوده و صرفاً در روزهای پنج شنبه(۴ساعت) و جمعه(۸ساعت) به مدت ۳ هفته طراحی شده است، بدین وسیله ضمن ارسال جزئیات عناوین دوره، سرفصل ها و تاریخ برگزاری(به پیوست این نامه)، امکان اطلاع به تشکل های ذی ربط جهت شرکت به سمع و نظر جنابعالی می رسد.

لازم به ذکر است هزینه ثبت نام دوره حضوری به مدت ۳۶ ساعت با پذیرایی کامل(ناهار روز جمعه و میان وعده)، صدور گواهینامه پایان دوره و سایر خدمات ۱۰ میلیون تومان و همینطور هزینه ثبت نام دوره بصورت مجازی ۸ میلیون تومان می باشد. که در صورت ثبت نام از ۱۰ تا ۲۰ نفر، ۱۰ درصد تخفیف، از ۲۱ تا ۳۰ نفر، ۲۰ درصد و برای ثبت نام ۳۱ نفر و بیشتر، ۳۰ درصد تخفیف ویژه کارکنان محترم شبکه بانکی و اعضای اتاق اعمال خواهد شد.

فرصت ارسال لیست ثبت نام مد نظر برای این دوره نهایتاً تا تاریخ ۲۰ تیرماه ۱۴۰۲ خواهد بود. در این نامه می بایست اسامی شرکت کنندگان، کدملی، شماره تماس فعال، مدرک تحصیلی، سمت آنان و نوع شرکت حضوری یا مجازی در دوره و همچنین تعهد به پرداخت شهریه تا نهایتاً یک ماه پس از برگزاری دوره مورد تصریح قرار گرفته و به شماره ۰۹۳۹۷۲۹۴۲۴۴ در پیامرسان بله یا به رایانامه bankinglaw@chmail.ir ارسال گردد. به نامه های ناقص یا فاقد شرایط یاد شده ترتیب اثر داده نخواهد شد.

بسمه تعالی

لازم به ذکر است که ارسال اصلی گواهی شرکت کنندگان پس از واریز هزینه دوره امکان پذیر بوده و با توجه به در نظر گرفتن ظرفیت برای ثبت نام کنندگان عدم حضور کارکنان آن مجموعه تاثیری در پرداخت یا عدم پرداخت هزینه نداشته و ملاک لیست ارسالی و آخرین اصلاحات آن تا تاریخ فوق الذکر است.

همچنین با توجه به پیش بینی درخواست های قابل توجه ثبت نام و ظرفیت محدود دوره، اولویت با ثبت نام کنندگان متقدم خواهد بود.

با مقدمات پیش گفت درخواست می گردد این امر به اطلاع مسئولین ذی ربط در اتاق و تشکل ها برسد.

جهت کسب اطلاعات بیشتر می توانید با شماره تماس ۰۹۳۹۷۲۹۴۲۴۴ جناب آقای متقی تماس حاصل فرمایید.

با تجدید احترام
سید محمد طباطبائی نژاد
رئیس مؤسسه حقوق تطبیقی دانشگاه تهران

با تجدید احترام
یاسر مرادی
مدیرکده حقوق بانکی

اندیشکده حقوق بانکی

مؤسسه حقوق تطبیقی

پرونده ویژه معرفی مدرسه تابستانه

«حقوق ارزی»

بسم‌الله الرحمن الرحیم

اندیشکده حقوق بانکی

مؤسسه حقوق تطبیقی

مقدمه

مسئله ارز در کشور ما به دلیل وابستگی تامین کالاهای اساسی کشور به این امر، به یکی از موضوعات اصلی کشور تبدیل شده است. نظام اقتصادی ایران، که از سه مسئله تحریم، وابستگی به ارز نفتی و فقدان بازارهای مالی کارامد رنج می‌برد، برای مدیریت روابط مالی خود که در بسیاری از موارد ارتباط مستقیمی با نرخ ارز دارد، ناگزیر از اعمال سیاست‌های ارزی خاص است. به تعبیر دیگر، برنامه‌ریزی و توسعه، منوط به ثبات نرخ ارز بوده و تا زمانی که این مهم محقق نشود، ثبات در بازار هم ناممکن است. با این وصف، سیاستگذاری ارزی و آشنایی با نحوه قیمت‌گذاری ارز، بصورت گسترده در نظام اقتصادی اثر گذاشته و عدم اشراف به قوانین و مقررات این حوزه بنگاه‌های اقتصادی را دچار نااطمینانی می‌کند چرا که از یک سو مدیران شرکت‌ها همواره در صدد کاهش ریسک ناشی از واردات نیازهای روزمره خود هستند و در مقابل بانک‌ها هم با عنایت به ماهیت خود، درصدد انتقال ریسک‌ها به مشتری خواهند بود.

مسائل فوق و ده‌ها مسئله دیگر که توضیح آن در این مجال نمی‌گنجد، به میزان آشنایی بانکها و همچنین بنگاه‌های اقتصادی، وکلا و کارگزاران آن‌ها با نحوه سیاستگذاری ارزی و تسلط نظام قضائی (نهاد فصل خصومت) به فرآیندهای ارزی بستگی دارد. این در حالی است که عدم شناخت صحیح از ماهیت ارز و اطلاع از سازوکارهای موجود، عدم وجود قوانین جامع و تعدد بخش‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌ها، در زمینه اجرا نیز مشکلات عدیده‌ای را برای واردکنندگان، صادرکنندگان، بانک‌ها و مرجع قضائی ایجاد کرده است. در این راستا، اندیشکده حقوق بانکی دانشگاه امام صادق علیه‌السلام با همکاری مؤسسه حقوق تطبیقی دانشگاه تهران، برای اولین بار در سطح کشور، دوره‌ای جامع از مباحث حقوق ارزی را تحت نظارت و با مشورت و تدریس مدیران بانک مرکزی و شبکه بانکی و همچنین قضات برجسته دادگستری شعب رسیدگی کننده به دعاوی ارزی و اساتید مطرح حقوق برنامه‌ریزی نموده است.

اهداف دوره:

از مهم‌ترین اهداف برگزاری این دوره می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- آشنایی جامعه بازرگانی، شبکه بانکی و جامعه حقوقی با سازوکارهای حاکم بر بازار ارز و بازرگانی خارجی در راستای کاهش نااطمینانی‌های رایج و کنترل ریسک تجاری؛
- آشنایی جامعه حقوقی با نظامات ارزی و ایجاد دغدغه و مسئله جهت تنقیح قوانین و مقررات این حوزه؛

- ایجاد مفاهمه مابین بازرگانان و جامعه حقوقی در راستای ایجاد رویه‌های واحد و صحیح در نظام قضائی

مخاطبین دوره:

با عنایت به اهداف فوق، دوره حاضر دو سطح از محتوا بشرح ذیل را پوشش خواهد داد:

- سطح اول محتوا عمومی بوده و مخاطب آن عموم کارکنان شبکه بانکی بویژه شاغلین در حوزه بین الملل، حقوقی و وصول مطالبات ،اساتید حقوق، قضات، بازرگانان، تجار، وکلا، حسابرسان داخلی شرکت‌ها و ... خواهند بود.
- سطح دوم محتوا که در ۱۲ ساعت انتهای دوره ارائه خواهد شد، عمدتاً مختص جامعه حقوقی و کارکنان شبکه بانکی طراحی شده و بررسی حقوقی بخشنامه‌ها و رویه‌های حاکم بر مسائل ارزی است. هرچند باید توجه داشت که این بخش برای عموم مخاطبان نیز جذاب بوده و با توجه به مسائل قضائی مرسوم موجود در بنگاه‌های اقتصادی، حضور در آن بلامانع است.

با عنایت به سطوح یادشده، سرفصل‌های مورد بحث به شرح صفحات آتی است.

شایان ذکر است این مدرسه به مدت ۳۶ ساعت طی روزهای پنج شنبه(٤ ساعت) و جمعه (۸ ساعت) ۱۲، ۱۳، ۱۹، ۲۰، ۲۶ و ۲۷ مرداد ماه سال ۱٤۰۲ همراه با پذیرایی کامل و ناهار در دانشگاه تهران برگزار خواهد شد و گواهی پایان دوره توسط دانشگاه تهران و امام صادق (ع) به صورت مشترک مطابق با استانداردهای بین المللی صادر خواهد شد.

عناوین و سرفصل‌های مدرسه تابستانه حقوق ارزی

۱- آشنایی با مفاهیم و نظام ارزی ایران	زمان: ٤

- انواع نظام‌ها و نحوه سیاست‌گذاری ارزی و آثار آن
- مقایسه نظام ارزی باز و بسته
- مفاهیم و فرآیندهای ارزی و پولی بین‌المللی
- تسهیم ارزها
- تحریم‌ها
- بازارهای ارزی؛ بازیگران و قاعده‌گذاران آن
- انواع سامانه‌های ارزی اعم از عملیاتی و نظارتی(نیما، سمتاک، سنا،ناخدا، جامع تجارت، درنا)

۲- روش‌های پرداخت بین‌المللی	زمان: ٤

- مروری بر ابزارهای پرداخت
- انواع روش‌های پرداخت در تجارت بین‌الملل(روش نسیه یا حساب باز، پرداخت ساده، اعتبار اسنادی، بروات وصولی اسنادی، حواله ارزی) ریسک ها و مسئولیت های طرفین
- شرایط فعلی بانک های کارگزار و همکاری های بین المللی
- آشنایی با مقررات متحد الشکل بین المللی
- نکات مهم و ملاحظات پرداخت به شیوه بروات اسنادی وصولی (در شرایط فعلی کشور)
- تشریح نقش اسناد حمل، بازرسی و... در روش‌های پرداخت

۳- تعهدات ارزی حاصل از واردات کالا و خدمات	زمان: ٤

- تعریف، ماهیت و مبنا تعهد ارزی واردات
- مقررات حمل‌ونقل و بیمه و بازرسی (برگه سبز گمرکی و ارائه مباحث گمرکی)
- فرایند واردات کالا و خدمت (اعم از ثبت سفارش، ماهیت بانکی تخصیص ارز و...)
- ماهیت تعهد ارزی وارداتی، تعریف تعهد ارزی وارداتی با توجه به رویه های وارداتی مرتبط
- گذری بر تعهدات ارزی وارداتی از ابتدا تا کنون
- ادوار تعهدات ارزی
- نقش سامانه رفع تعهد ارزی و پدیداری تعهدات جدید
- تشریح روشها و رویه بانکی در مورد رفع تعهدات ارزی
- تشریح بخشنامه‌های مهم و کاربردی در حوزه رسیدگی به تعهدات/مطالبات ارزی (مابه‌التفاوت‌های ناشی از تأخیر در ارائه اسناد و... مقرر در بخش هفتم مجموعه مقررات ارزی)
- تأثیر و نقش قوه قاهره در تعهدات ارزی واردکنندگان

٤- جرایم ارزی	زمان: ٤

- تعریف و تشریح مصادیق جرائم ارزی
- بیان کلیات آیین دادرسی ناظر بر پرونده‌های قاچاق ارز (مرجع صالح، طرق اعتراضی، الزامات مهم)
- بیان کلیات آیین دادرسی ناظر بر پرونده‌های تخلفات ارزی (مرجع صالح، طرق اعتراضی، الزامات مهم)
- قاچاق ارز و اخلال در نظام اقتصادی

٥- خدمات ارزی (بخش سوم مجموعه مقررات ارزی) تعهدات ارزی حاصل از صادرات	زمان: ٢

- خرید ارز
- تشریح حساب‌های ارزی و ضوابط آن
- قواعد حاکم بر ورود خروج و نگهداری ارز
- تعریف تعهد ارزی صادرکنندگان
- فرایند صادرات کالا، تشریح روش‌های برگشت عین ارز صادراتی و نحوه رفع تعهد صادراتی
- تاثیر و نقش قوه قاهره در تعهدات ارزی صادرکنندگان

٦- تسهیلات ارزی	زمان: ٣

- ریسک و بازده؛ مزایا و معایب تسهیلات ارزی درمقابل تسهیلات ریالی
- شروط استفاده از تسهیلات ارزی
- ضوابط کلی حاکم بر تسهیلات ارزی
- ضوابط حاکم بر اخذ تسهیلات از محل منابع مؤسسات اعتباری (دوره تامین مالی- سقف تسهیلات -نرخ سود و هزینه تعهد)
- ضوابط حاکم بر أخذ تسهیلات از محل صندوق توسعه ملی و عقود مورد استفاده
- ضوابط حاکم بر بازپرداخت تسهیلات ارزی و نرخ سود و وجه التزام / چالش‌های پیش رو
- تاثیر تحریم‌ها بر فرآیند اعطا/ بازپرداخت تسهیلات ارزی
- ضوابط حاکم بر بازپرداخت تسهیلات از محل حساب ذخیره ارزی (ماده ۲۰ قانون رفع موانع تولید و آیین‌نامه‌های مربوطه)
- تسهیلات مالی (فاینانس) / (ریفاینانس) شباهت‌ها و تفاوت‌ها/ فرایند کلی اعطا و بازپرداخت

۷- ضمانتنامه‌های ارزی	زمان: ۳

- ماهیت ضمانت‌نامه بانکی و مقایسه با ضمانت‌نامه شرکتی (تشریح جایگاه ذی‌نفع و ...)
- کاربرد ضمانت نامه و تفاوت ضمانت تبعی با ضمانت نامه مستقل بانکی
- واژه‌شناسی، اقسام، ماهیت، آثار، اوصاف ضمانت‌نامه‌های ارزی (بند ک قسمت چهارم مجموعه مقررات ارزی)
- روش‌های صدور ضمانت‌نامه‌های ارزی (مستقیم و متقابل)
- متن ضمانت نامه های ارزی و مقررات متحدالشکل ضمانت نامه های عندالمطالبه (URDG758)
- شرایط صدور ضمانت‌نامه ارزی (مقررات بانک مرکزی و وثایق لازم به أخذ)
- انواع ضمانت‌نامه‌های ارزی (تعهدات پرداختنی و تعهدات غیر پرداختنی)
- شرایط تمدید سررسید ضمانت‌نامه‌های ارزی
- قابلیت انتقال ضمانت‌نامه‌های ارزی
- شرایط ابطال ضمانت‌نامه‌های ارزی

- شرایط مطالبه و پرداخت وجه ضمانت‌نامه‌های ارزی
- شرایط تسویه ضمانت‌نامه ارزی (صادرات و قراردادهای داخلی، واردات و منشأ ارز قرارداد داخلی)
- شرایط انتقال ضمانت‌نامه‌های ارزی

۸- دعاوی ارزی و مباحث مرتبط با انواع مابه‌التفاوت نرخ ارز در مراجع حقوقی	زمان: ۸

- مدیریت ادعای خواهان در طرح دعاوی ارزی
- مراجع صلاحیتدار در رسیدگی به انواع دعاوی ارزی
- خواهان و خوانده دعاوی ارزی
- عناوین صحیح خواسته در دعاوی ارزی
- نحوه صحیح اقامه دعوی ارزی
- مدیریت پرداخت هزینه دادرسی نحوه تعیین بهای خواسته
- دلایل و منضمات ضروری
- نقش و جایگاه دادرسی فوری در دعاوی ارزی
- دفاعیات شکلی و ماهوی
- امکان‌سنجی ارجاع امر به کارشناس در دعاوی ارزی
- آرای صادره از محاکم و طرق اعتراض به آن
- نحوه اجرای احکام صادره
- تحلیل برخی آراء صادره در حوزه دعاوی ارزی

۹- دعـاوی ارزی و مباحث مرتبط با انواع مابه‌التفاوت نرخ ارز در مراجع اداری(تعزیرات و دیوان عدالت اداری)	زمان: ٤

- آشنایی با مراجع صلاحیتدار رسیدگی به دعاوی ارزی اعم از تعزیرات و دیوان عدالت اداری
- تفاوت بین تعهدات ارزی و مطالبه نامه‌های ارزی از منظر حقوقی
- ماهیت ارایه ارز (فروش/ تخصیص/ تأمین) از منظر حقوقی و آثار مترتب بر آن در دعاوی ارزی
- صلاحیت شعب تعزیرات در پرونده های ارزی
- تأثیر منشأ تخصیص و تأمین ارز در حوزه مطالبات ارزی و مابه‌التفاوتها
- رویه‌های دیوان عدالت اداری در خصوص دعاوی ارزی
- بیان و تشـــریح آرای برجســـته هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در حوزه دعاوی ارزی و مطالبه مابه‌التفاوت‌ها
- ذکر نظرات فقهی-شرعی شورای نگهبان و تأثیر آن بر رویه‌های علمی و عملی دیوان عدالت اداری
- رویه‌های دیوان عدالت اداری در خصوص نرخ تسویه تسهیلات ارزی متعارف
- شیوه‌های رفع تعهدات ارزی از منظر حقوق اداری و عمومی